

## *Dialogoog en balans*



Karen Schipper  
[kschipper@reinaerde.nl](mailto:kschipper@reinaerde.nl)

## *Wat vinden wij er eigenlijk van?*



## Stelling 1

Het is belangrijk dat mensen met hersenletsel zoveel mogelijk zelf doen: dat wat zij zelf kunnen, moeten zij ook zelf doen.



## Stelling 2

Autonomie heeft te maken met keuzes maken: mensen met hersenletsel moeten zelf kunnen bepalen wat zij belangrijk vinden.

## Stelling 3

Autonomie heeft te maken met het maken van keuzes die passen bij jou als persoon. Je moet je ermee kunnen identificeren

## Stelling 4

Hulpverleners moeten ingrijpen als cliënten keuzes maken die hun ontwikkeling in gevaar brengen of risico's met zich meebrengen.

## Een casus



## Vinden van balans

- Visie
- Oordelen
- Waarden en normen
- Dialoog en afstemming
- Beeldvorming

## *Visie*



## Visie

- Autonomie: is de cliënt ondersteunen bij wat voor hem belangrijk is (waarden).
- Autonomie is niet per sé een focus op zelfredzaamheid.
- Ingrijpen wanneer zelfbeschikking zelfontplooiing in de weg staat.

## *Directe oordeel uitschakelen*



## (Ver)oordelen

- Filmpjes BNN en you-tube



## *De rol van hulpverleners: waarden*



## Eigen waarden kennen en uitschakelen

- Oefening: waarden



## Waarden van de ander kennen

- Oefening: waarden cliënt

Wat  
vind  
jij?

## *De rol van hulpverleners: dialoog en afstemming*



## *De rol van hulpverleners: beeldvorming*



## Beelvorming

- Oefening: Teken wat er in je opkomt bij het woord dat je straks ziet!



## Beeldvorming

# KEVER

## Beeldvorming

# HUIS

# Beeldvorming

# EZEL

## Beeldvorming

# SLEUTEL

# Beeldvorming

# BOK

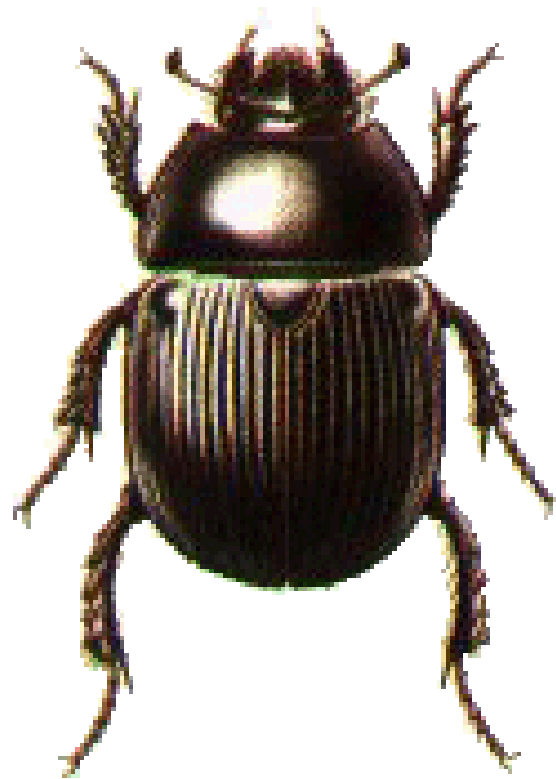
## Beeldvorming

# BRIL

## Beeldvorming

# SLOT

## Kever



## Kever



# Huis



# Huis



## Ezel



## Ezel



# Sleutel



## Sleutel



## Bok



## Bok



## Bril



## Bril



# Slot

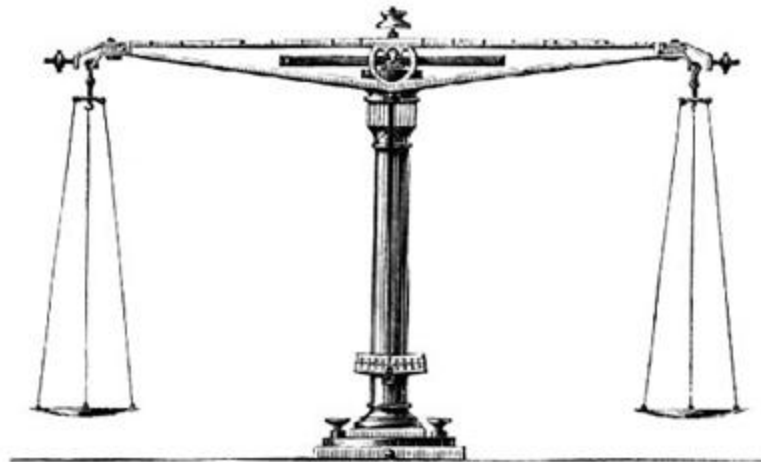


## Slot



## beeldvorming

- Oefening: balans opmaken



## Conclusie

- Nieuwsgierigheid, bewustwording, dialoog, afstemming en aansluiten zijn nodig om de balans te vinden.



## Literatuurtips

- Kat et al. A patient's journey: Acquired Brain Injury. *British Medical Journal* 2010; 340: 1029-1030.
- Schipper et al. Citizenship and autonomy in acquired brain injury. *Nursing Ethics* 2011; 18(4): 526-536.

**Dank voor jullie aandacht!**

